

Załącznik do uchwały Nr XVI/118/19
Rady Miejskiej w Trzebiatowie
z dnia 30 grudnia 2019r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
NA 2020R.**

Spis treści

WPROWADZENIE	2
I. OCENA SYTUACJI	3
II. DIAGNOZA W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE GMINY TRZEBIATÓW	3
2.1. Rynek napojów alkoholowych	4
2.2. Szkody zdrowotne spowodowane spożywaniem alkoholu	6
2.3. Zaburzenia obszarów życia rodzinnego związane z nadużywaniem alkoholu	11
2.4. Placówki wsparcia dziennego	15
III. PROFILAKTYKA - KIERUNEK DZIAŁAŃ NA TERENIE GMINY TRZEBIATÓW	16
IV. ADRESACI PROGRAMU	18
V. ANALIZA SWOT	18
VI. CEL GŁÓWNY PROGRAMU	20
VII. CELE SZCZEGÓŁOWE	20
VIII. ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	21
IX. ZASADY WYNAGRODZEŃ CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W TRZEBIATOWIE	26
X. REALIZATORZY	27
XI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	27
XII. KONTROLA REALIZACJI PROGRAMU	27

WPROWADZENIE

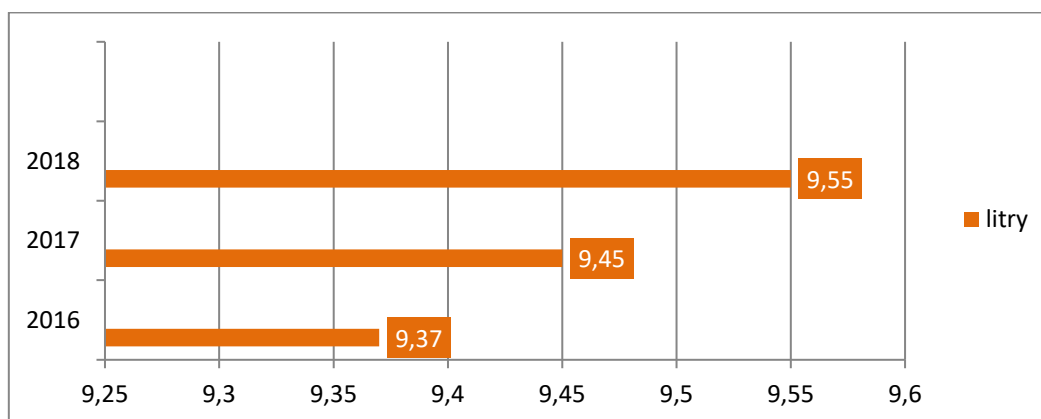
Budowanie kompleksowej i spójnej strategii przeciwdziałania uzależnieniom, przemocy w rodzinie i szeroko rozumianym patologiom społecznym na terenie gminy Trzebiatów oparte jest na konsekwentnym inicjowaniu i wdrażaniu skutecznych programów profilaktycznych, informacyjno-edukacyjnych oraz zabezpieczeniu specjalistycznego wsparcia. Podejmowane działania uwzględniają obowiązujące przepisy ustawowe oraz system rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie. Działania jednostki samorządu gminy dotyczące przedmiotowego obszaru prowadzone są na podstawie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanego corocznie przez radę gminy oraz stanowiącego podstawę do praktycznej realizacji zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dostosowanych do potrzeb lokalnych. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020, zwany dalej „Programem”, w układzie dokumentów strategicznych Gminy Trzebiatów jest dokumentem dziedzinowym, szczegółowo określającym założenia kierunkowe w zakresie problematyki uzależnień i przemocy oraz sposoby ich realizacji. Program jest zgodny z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015 – 2020. Oprócz spójności z dokumentami strategicznymi i operacyjnymi, Gminny Program wpisuje się także w zapisy aktów prawnych i innych programów na poziomie krajowym, ze szczególnym uwzględnieniem założeń Narodowego Programu Zdrowia 2016-2020, gdzie celem operacyjnym Nr 2 NPZ jest „profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi”.

Program jest kontynuacją działań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019 zmierzających do ograniczenia rozmiarów szkód związanych z nadużywaniem alkoholu oraz działania zapobiegawczego w celu zmniejszenia skutków negatywnych zjawisk społecznych. Działania związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych winny być działaniami długofalowymi, gdyż specyfika tej problematyki uniemożliwia jej szybkie rozwiązanie. Adresatami programu pozostają wszyscy mieszkańcy Gminy Trzebiatów

I. OCENA SYTUACJI

Światowa Organizacja Zdrowia w 2014 roku określiła prognozy dla Polski. Według nich Polacy będą pić coraz więcej, do 2025 roku będzie to 12,3 litra czystego alkoholu na osobę w ciągu roku, czyli ponad 30 litrów wódki. W przeliczeniu 547 puszek piwa lub ponad 136 butelek wina rocznie. W roku 2017 średnio na jednego mieszkańca Polski w litrach 100% alkoholu przypadało rocznie 9,45 litra. Wzrost taki stanowi najwyższy wskaźnik od czterech lat. Wysokie wartości statystyczne spożywanego alkoholu przez Polaków były jednym z czynników decydującym o modyfikacji przepisów prawa. Zmiany wprowadzone w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w roku 2018 dały samorządom nowe kompetencje. Przedstawiciele władz lokalnych mogą m.in. decydować o ograniczeniu sprzedaży alkoholu w godzinach nocnych. Takie uprawnienie daje nowe możliwości samorządom w zakresie kształtowania lokalnej polityki obejmującej ograniczenie dostępności fizycznej alkoholu. *****

Wykres nr 1. Spożycie 100% alkoholu na jednego mieszkańca Polski (w litrach)

Źródło : Statystyczne Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
www.parpa.pl

II. DIAGNOZA W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE GMINY TRZEBIATÓW

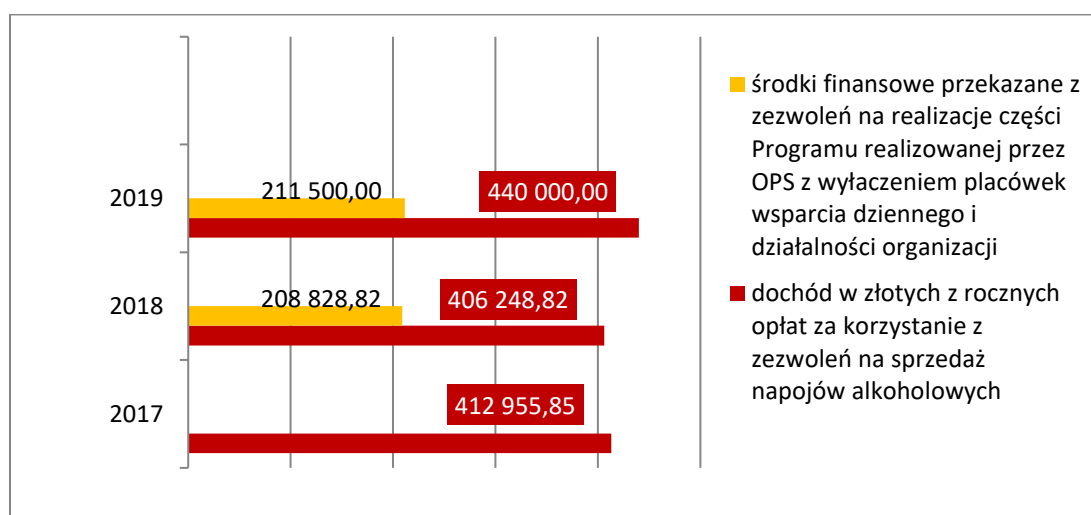
Przy opracowywaniu Programu zostały wykorzystane dane pochodzące z:

- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzebiatowie
- Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebiatowie
- Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego w Trzebiatowie
- Punktu Specjalistycznego Poradnictwa dla Ofiar Przemocy w Rodzinie
- Urzędu Miejskiego w Trzebiatowie
- Komisariatu Policji w Trzebiatowie

2.1. Rynek napojów alkoholowych w gminie

Z dniem 9 marca 2018r. weszła w życie ustawa z dnia 10 stycznia 2018r. o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz.U. z 2018r. poz. 310). W związku z powyższym w dniu 30 sierpnia 2018r. Rada Miejska podjęła Uchwałę (Nr LIII/456/18) w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Trzebiatów oraz zasad usytuowania na terenie Gminy Trzebiatów miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Realizacja i finansowanie Programu jest ściśle powiązane z lokalnym rynkiem napojów alkoholowych. Uzyskiwane środki finansowe z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w całości winne być przekazywane na finansowanie gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz placówek wsparcia dziennego. Ustawodawca zaznacza, że żaden inny cel i zadanie nie może być finansowane z tych środków.

Wykres nr 2. Środki finansowe pozyskiwane z korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w latach 2017 -2019 wskazane w złotych.

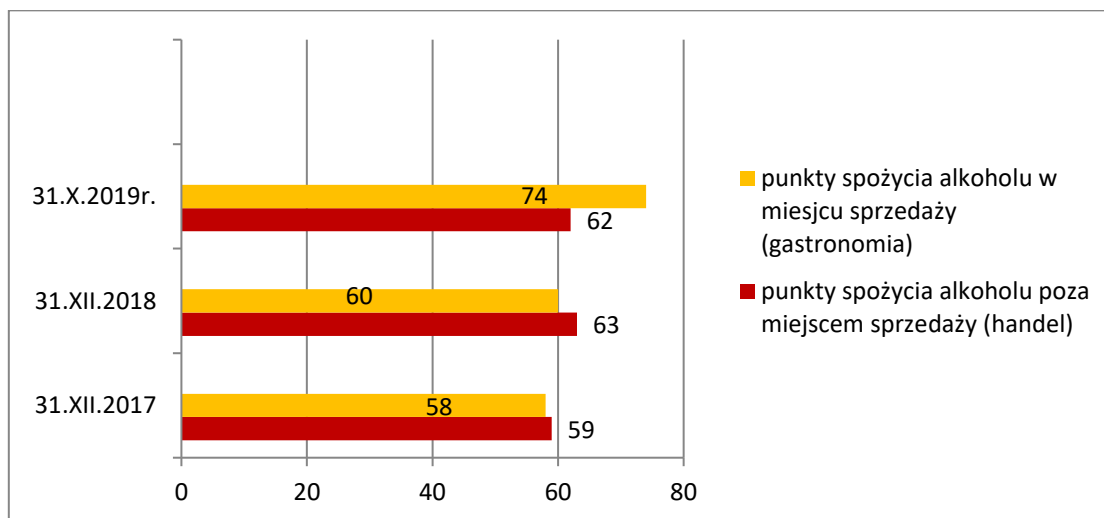

Źródło : Dane Urzędu Miejskiego w Trzebiatowie – Referat Spraw Społecznych

Środki finansowe pozyskane z rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych winny być wykorzystywane zgodnie z założeniami ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Oszczędności jednego roku, zgodnie z zapisami ustawowymi, powinny być przekazywane w kolejnym roku budżetowym na realizację wskazanych celów programowych. W roku 2018 na realizację zadań ujętych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (z wyłączeniem placówek wsparcia dziennego) przeznaczonych zostało około 50% uzyskanych dochodów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Proporcjonalność została utrzymana w bieżącym roku. Projekt uchwały budżetowej na 2020 rok zakłada środki finansowe w łącznej wysokości : 438 500,00 zł , w tym : 203 500,00zł na realizację procedur sądowych, całego obszaru oddziaływań profilaktycznych w tym zatrudnienie sześciu specjalistów świadczących pomoc dla mieszkańców gminy i członków Komisji, 225 000,00 zł przeznaczone zostaje na zabezpieczenie i utrzymanie placówek wsparcia dziennego, a 10 000,00 zł na wspomaganie organizacji pozarządowych. Należy zaznaczyć, że w 2020 roku

minimalna płaca krajowa znacznie wzrosła, co przyczyniło się do zabezpieczenia w obszarze wynagrodzeń dodatkowych środków finansowych.

Wykres nr 3. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Trzebiatów

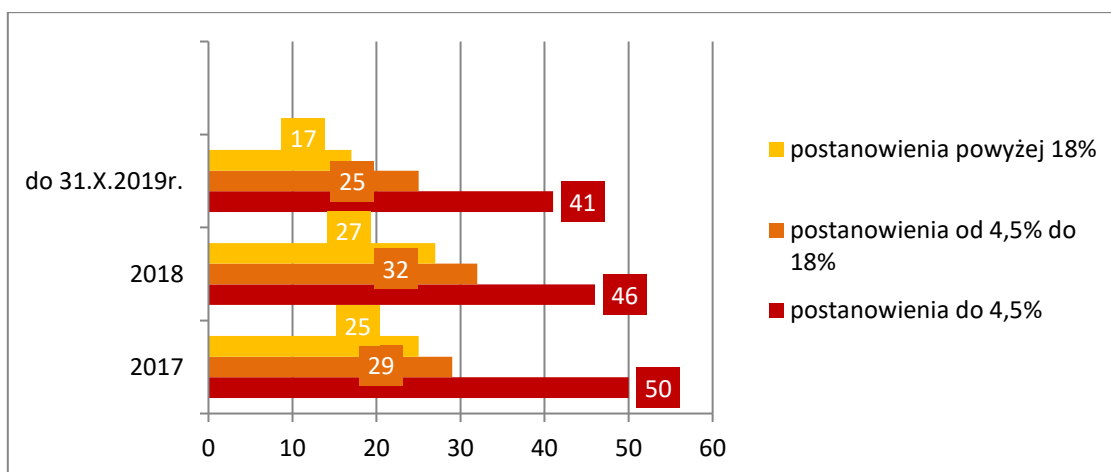

Źródło : Dane Urzędu Miejskiego w Trzebiatowie – Referat Spraw Społecznych

Znaczna liczba punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych posiada faktycznie sezonowy charakter, co podyktowane jest prowadzeniem przez przedsiębiorców w okresie letnim działalności handlowej i gastronomicznej na wybrzeżu. Na koniec roku liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych utrzymuje się, od kilku lat, na stabilnym poziomie. Zmiany podyktowane są dokonywanymi wygaszeniami punktów przez przedsiębiorców w okresie końca roku. W 2019 roku pierwszy raz zanotowano zmianę liczby punktów sprzedaży w zależności od miejsca spożycia. Punkty o charakterze gastronomicznym są liczniejsze, niż punkty o charakterze handlowym.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w swoich zadaniach ma wpisane opiniowanie zgodności składanych wniosków przez przedsiębiorców z zapisami ustawowymi i prawa miejscowego. Powyższe opinie wydawane są w formie postanowień, w ostatnich kilku latach łączna liczba utrzymuje się na podobnym poziomie : w roku 2017 łącznie wydano 54 postanowienia, w roku 2018 wydanych zostało łącznie 49 postanowień dotyczących trzech kategorii napojów alkoholowych (jedno postanowienie zawierać może od jednej do trzech z kategorii). Postanowienia wydawane są z podziałem na zawartość alkoholu oraz spożywanie w miejscach i poza miejscem sprzedaży. W tym obszarze widoczna jest tendencja spadkowa. Mniejsza liczba wydawanych postanowień łączy się z mniejszą liczbą nowo otwartych punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Łączna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na dzień 31 października 2019 roku wynosi 136. Zaznaczyć należy, że w liczbie tej mieszczą się wszystkie punkty, których przedsiębiorcy opłacili całoroczne zezwolenia pomimo, że znaczna część działalności prowadzona jest faktycznie w okresie wiosenno – letnim. W 2019 roku na terenie gminy Trzebiatów zarejestrowanych pozostaje 69 punktów sprzedaży napojów alkoholowych do 4,5% oraz piwa, spożywanych w miejscu sprzedaży (czyli gastronomia). z tego cały rok faktycznie otwartych pozostaje kilkanaście. Pozostałą część punktów, pomimo posiadanych zezwoleń, otwierana pozostaje na okres „sezonowy”.

Wykres nr 4. Wydane postanowienia przez GKRPA w sprawie zgodności lokalizacji i limitów punktów sprzedaży napojów alkoholowych

Źródło : Dane GKRPA

2.2 Szkody zdrowotne spowodowane spożywaniem alkoholu.

Podłoże szkód zdrowotnych związanych z piciem alkoholu stanowi wiele złożonych mechanizmów, na które wpływa ilość wypijanego alkoholu, styl picia, a także podatność konkretnej jednostki. Powoduje to wielkie zróżnicowanie indywidualnej reakcji na taką samą ilość wypitego alkoholu. Rozwój metod diagnostycznych i liczne badania dowodzą, że następstwa nadużywania alkoholu są zróżnicowane i dotyczą niemal wszystkich układów ciała ludzkiego. Zdaniem Światowej Organizacji Zdrowia alkohol jest na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji (po papierosach i nadciśnieniu). Jest on odpowiedzialny za 12% (u mężczyzn) i 2% (u kobiet) przedwczesnych zgonów oraz niesprawności i przyczynia się do ok. 195 tys. zgonów rocznie w Europie. Ekspertci stosują podział dotyczący szkodliwości spożycia alkoholu w zależności od jego ilości i konsekwencji :

- **picie ryzykowne** - oznacza picie alkoholu w zbyt dużych dawkach i w niewłaściwych okolicznościach. „Ryzykiem” jest tu wysokie prawdopodobieństwo bycia ofiarą lub spowodowania wypadku pod wpływem alkoholu, a także przemieszczenia się do kategorii osób pijących szkodliwie lub też kategorii uzależnionych od alkoholu. Niewłaściwe okoliczności spożywania alkoholu to przede wszystkim: zbyt młody wiek konsumenta, okres ciąży i karmienia, stany chorobowe, zażywanie różnych leków, prowadzenie pojazdów mechanicznych.
- **picie szkodliwe** - dawniej określane jako „nadużywanie”, uwzględniane jest jako rozpoznanie w Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób, Urazów i Przyczyn Zgonów – ICD 10 (International Classification of Diseases). Definiowane jest ono jako picie alkoholu i związane z tym jednoczesne występowanie szkód zarówno w sferze somatycznej, jak i w obszarze psychospołecznego funkcjonowania jednostki (konflikty z rodziną, prawem, zaniedbywanie obowiązków zawodowych, nie wywiązywanie się z ról społecznych w tym rodzicielskich. Innymi słowy, picie szkodliwe to picie alkoholu wystawiające na szwank zarówno zdrowie fizyczne jak

i psychiczne pacjenta lecz nie noszące jeszcze cech uzależnienia. Populacja osób nadużywających alkoholu w Polsce, czyli pijących szkodliwie, szacowana jest przez ekspertów na około 3 mln osób.

Populacja osób pijących ryzykownie i szkodliwie w Polsce jest cztery razy większa niż populacja osób uzależnionych od alkoholu.

- **Uzależnienie** - zespół uzależnienia od alkoholu, zgodnie z kryteriami zawartymi w międzynarodowej klasyfikacji chorób ICD 10 należy definiować jako wystąpienie przynajmniej trzech z następujących objawów, w okresie przynajmniej jednego miesiąca lub w ciągu ostatniego roku w kilkukrotnych okresach krótszych niż miesiąc:
  - silne pragnienie lub poczucie przymusu picia („głód alkoholowy”),
  - upośledzenie zdolności kontrolowania zachowań związanych z piciem (upośledzenie zdolności powstrzymywania się od picia, trudności w zakończeniu picia, trudności w ograniczaniu ilości wypijanego alkoholu),
  - fizjologiczne objawy zespołu abstynencyjnego w sytuacji ograniczenia lub przerywania picia (drżenie, nadciśnienie tętnicze, nudności, wymioty, biegunka, bezsenność, niepokój w krańcowej postaci majaczenie drżenia) lub używanie alkoholu w celu uwolnienia się od objawów abstynencyjnych,
  - zmieniona (najczęściej zwiększona) tolerancja alkoholu, potrzeba spożywania zwiększonych dawek dla osiągnięcia oczekiwanego efektu,
  - koncentracja życia wokół picia kosztem innych zainteresowań i obowiązków,
  - uporczywe picie alkoholu mimo oczywistych dowodów występowania szkodliwych następstw picia.

Do uzależnienia prowadzi wiele dróg ale zawsze występuje jeden wspólny czynnik – długotrwałe i intensywne używanie alkoholu. O tym kto się uzależni decyduje złożone i wzajemne oddziaływanie czynników biologicznych, środowiskowych i psychologicznych. Uzależnienie od alkoholu, czyli tzw. alkoholizm, jest chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną chorobą. Może ona jednak być powstrzymana, jeżeli osoba uzależniona podejmie systematyczną terapię w placówce odwykowej.

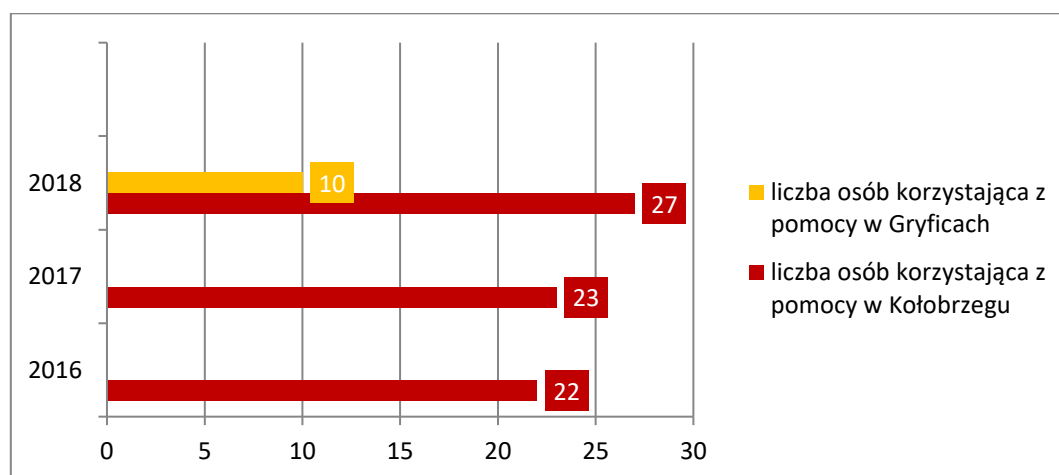
Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi na mocy art. 21 zapewnia bezpłatne leczenie osób uzależnionych od alkoholu w warunkach stacjonarnych i ambulatoryjnych. Na terenie gminy Trzebiatów nie ma placówki leczenia uzależnień. Mieszkańcy gminy mają natomiast dobry dostęp do specjalistycznej pomocy na terenie Gryfic i Kołobrzegu, które są oddalone 18 i 28 km od Trzebiatowa. Połączenia liniami kolejowymi i autobusowymi są dogodne (połączenia Trzebiatów – Kołobrzeg co godzinę, ostatni kurs z Kołobrzegu 21.00). Gmina Trzebiatów utrzymuje stałą współpracę z Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Stanominie oraz jego jednostką organizacyjną w Kołobrzegu. Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Kołobrzegu zabezpiecza nieodpłatną pomoc specjalistyczną i uczestnictwo naszych mieszkańców w programach profilaktycznych. Każdy pacjent uczestniczący w programie pozostaje pod opieką terapeutyczną jednego terapeuty. Program psychoterapii uzależnienia przebiega w dwóch poziomach: podstawowym i pogłębionym. Realizowany jest w formie terapii grupowej i indywidualnej. Oferta udostępniona jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 8,00 do 19,00 przy ul. Okopowej 14A w Kołobrzegu, w następujących formach:

- sesje terapii indywidualnej
- terapia grupowa dla osób uzależnionych (grupa podstawowa)

- terapia grupowa dla osób uzależnionych (grupa pracy nad bezsilnością alkoholową/narkotykową)
- terapia grupowa dla osób uzależnionych (konstruktywne zachowania abstynenckie)
- terapia dla osób uzależnionych na poziomie pogłębionym
- terapia grupowa dla osób współuzależnionych
- fakultatywne maratony terapeutyczne dla osób uzależnionych oraz członków rodzin
- konsultacje i badania psychologiczne

Wykres 5. Liczba osób korzystających z programów terapeutycznych w PTUaiW Kołobrzegu i Poradni w Gryficach

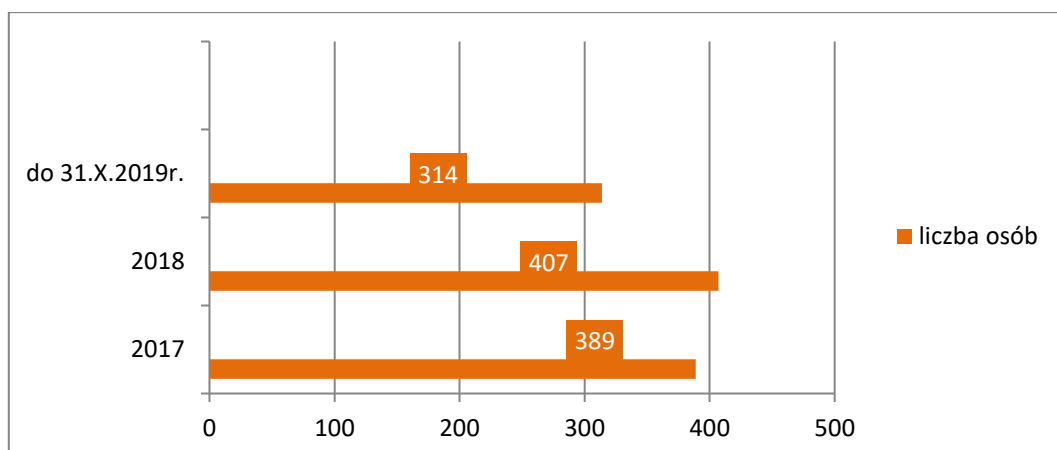

Źródło : dane statystyczne SPZOZ-Wojewódzki Ośrodek Terapii uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia i SPZZOZ w Gryficach

Przedstawione dane wskazują na tendencję wzrostową osób korzystających w Kołobrzegu ze specjalistycznej pomocy w obszarze uzależnień. Znacznie mniejsza liczba osób korzysta z pomocy specjalistycznej w Gryficach pomimo, że placówka znajduje się w znacznie bliższej odległości (placówka w Gryficach nie przekazała danych z lat poprzednich). Wyznacznikiem takiej rozpiętości liczbowej jest między innymi szeroka oferta placówki w Kołobrzegu z dzienną dostępnością specjalistów przez 11 godzin. Oddział Terapii Uzależnień od Alkoholu w Gryficach oferuje konsultacje indywidualne z terapeutą w poniedziałki od godziny 10,00 do 16,00 (czyli w okresie aktywności zawodowej), wtorki od 13,00 do 18,00 oraz czwartki cztery godziny do 14,00. W związku z powyższym gmina Trzebiatów w rok 2020 będzie kontynuować współpracę z placówką w Stanominie i Kołobrzegu kierując się między innymi danymi statystycznymi i zgłoszoną ofertą.

Gmina Trzebiatów dzięki środkom pochodzącym z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zabezpiecza wsparcie specjalistów w Punkcie Interwencyjno – Konsultacyjnym na terenie Trzebiatowa, gdzie dyżuruje dwóch terapeutów ds. uzależnień. Jeden specjalista prowadzi konsultacje i porady jeden raz w tygodniu a drugo co dwa tygodnie. Przeprowadzona diagnoza wskazuje, że zapotrzebowanie mieszkańców na tego rodzaju wsparcie jest znaczne.

Wykres nr 6. Liczba konsultacji i porad z terapeutami ds. uzależnień w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym

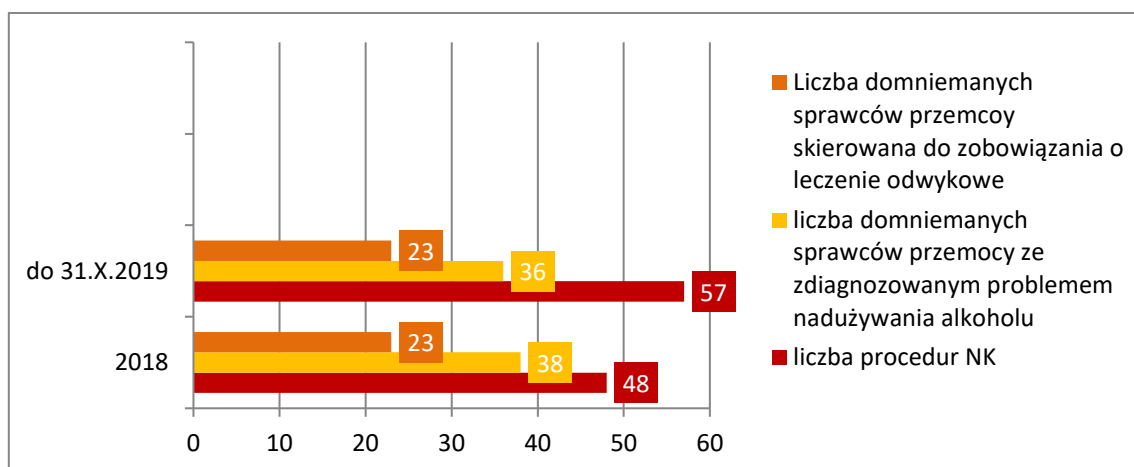

Źródło : dane Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego w Trzebiatowie

Przy PIK działają również dwie grupy wsparcia dla osób uzależnionych (od 7 do 11 uczestników na jednym spotkaniu) oraz grupa wsparcia dla osób współuzależnionych (od 6 do 10 uczestników na jednym spotkaniu). Zadania w tym obszarze realizowane są również przez samopomocową grupę AA (spotkania odbywają się dwa razy w tygodniu).

Obszar uzależnienia od alkoholu ściśle związany jest ze zjawiskiem przemocy w rodzinie. Do 31 października 2019 roku u ponad 63% zgłoszonych sprawców domniemanej przemocy w rodzinie zdiagnozowano problem nadużywania alkoholu, z tego ponad 63% zostało skierowanych do GKRPA w celu zobowiązania do leczenia odwykowego. W roku 2018 domniemani sprawcy przemocy ze zdiagnozowanym problemem nadużywania alkoholu stanowili 76%, z czego ponad 60% zostało skierowanych do procedury zobowiązanie do leczenia odwykowego prowadzonego przez członków GKRPA.

Wykres nr 7. Domniemani sprawcy przemocy w rodzinie z problemem nadużywania alkoholu gdzie prowadzona była procedura Niebieskiej Karty

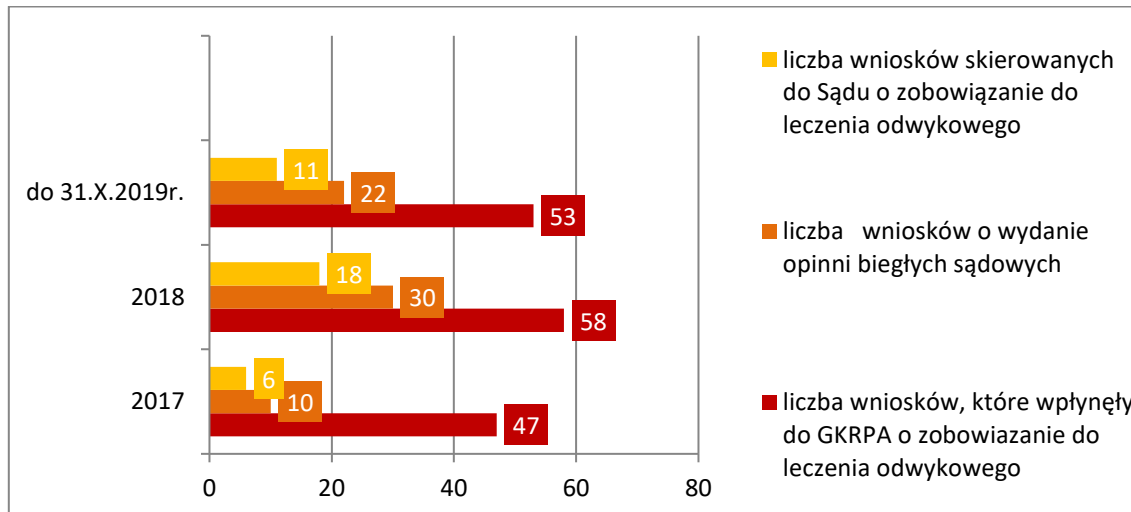

Źródło : Dane Zespołu Interdyscyplinarnego i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzebiatowie

W związku ze zdiagnozowanymi potrzebami od roku 2020 powołana zostanie trzecia grupa wsparcia dla osób stosujących przemoc w rodzinie, która będzie prowadzona przez specjalistę. Działanie takie zabezpieczy kompleksową pomoc dla rodzin uwikłanych w przemoc domową. Dostępność pomocy oferowana będzie przez cały rok z możliwością dołączenia na poszczególnych etapach sesji. Obecnie wsparcie dla osób stosujących przemoc realizowane jest raz w roku przez okres kilku tygodni w Gryficach przy PCPR w formie programu psychologiczno – terapeutycznego. Realizacja tego zadania na terenie lokalnym pozwoli na szerszy monitoring aktywności uczestników.

Do zadań własnych gminy, na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości, należy powołanie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, na której spoczywa obowiązek podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Postępowanie zobowiązujące do podjęcia leczenia odwykowego dotyczy osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozpad życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy oraz systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny. Oznacza to, że sam fakt uzależnienia od alkoholu nie może stanowić samoistnej podstawy do zobowiązania danej osoby do podjęcia leczenia odwykowego, lecz towarzyszyć muszą temu także określone negatywne zachowania w sferze społecznej. Poniższy wykres przedstawia jak na przestrzeni ostatnich trzech lat kształtowała się ilość osób zgłaszanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzebiatowie, wobec których Komisja podejmowała czynności.

Wykres nr 8. Liczba osób skierowanych wnioskiem do GKRPA i podjęte działania sądowe

Źródło : Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzebiatowie

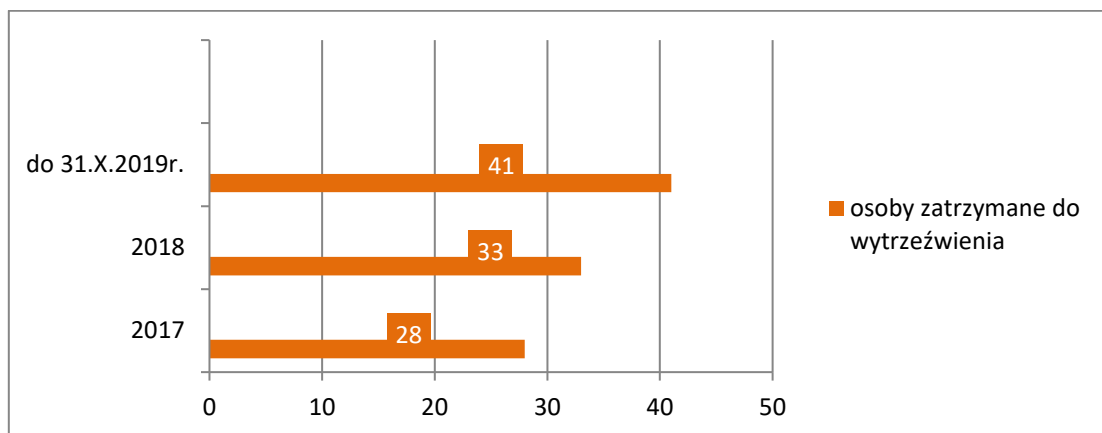
Ustawodawca zobowiązał gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych do podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Powyższa procedura przewiduje: przyjęcie zgłoszenia, podjęcie rozmów motywacyjnych, skierowania na badanie biegłych, przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym i złożenie wniosku o wszczęcie postępowania. Powyższy wykres wskazuje wyraźną tendencję wzrostową zarówno skierowanych wniosków do Komisji jak również spraw skierowanych do biegłych i Sądu Rejonowego. Zaznaczyć należy, że w badanych

latach liczba skierowanych wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia kobiet utrzymuje się na podobnym poziomie między 8 a 10 osób. Istotny czynnik w procedurze zobowiązania do leczenia odwykowego stanowi zaplecze finansowe. Prowadzenie jednego postępowania zobowiązania do leczenia odwykowego drogą sądową obciąża budżet Programu w wysokości 420 zł plus praca członków Komisji. Wzrost liczby procedur zobowiązania do leczenia odwykowego z jednej strony świadczy o istniejącym problemie związanym z nadużywaniem alkoholu, a z drugiej o zwiększającej się świadomości społecznej dotyczącej przedmiotowej problematyki jak również dostępności pomocy terapeutycznej. Drugie zjawisko ulega zmianom dzięki regularnie prowadzonej edukacji społecznej prowadzonej poprzez zabezpieczanie materiałów oraz uczestnictwo w akcjach oraz kampaniach społecznych i lokalnych.

2.3 Zaburzenia obszarów życia rodzinnego związane z nadużywaniem alkoholu

Alkohol staje się niejednokrotnie przyczyną wielu dysfunkcji, powoduje rozłam życia rodzinnego, cierpienie, lęk co pociąga za sobą utratę poczucia bezpieczeństwa. W roku 2019 na 39 wszczętych procedur Niebieskiej Karty przez przedstawiciela Policji trzydzieści przypadków dotyczyło interwencji przeprowadzonych z uwagi na awanturę i nadużywanie alkoholu. Świadczy to o występowaniu łącznie dwóch obszarów dysfunkcjonujących rodzinę : przemocy i nadużywania alkoholu.

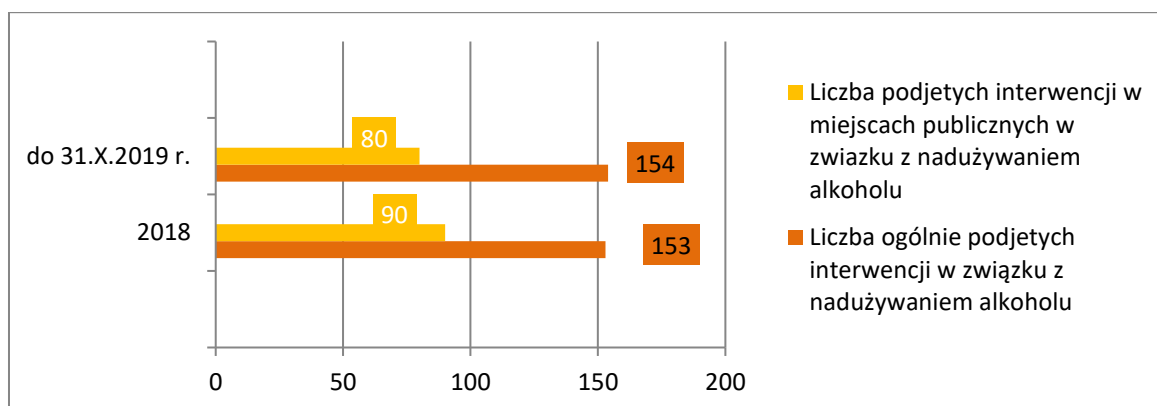
Wykres 9. Liczba zatrzymań w związku z nadużywaniem alkoholu

Źródło : Dane Komisariatu Policji w Trzebiatowie

Liczba osób zatrzymanych w związku z nadużywaniem alkoholu na terenie gminy Trzebiatów, na przełomie ostatnich trzech lat, wskazuje wyraźną tendencję wzrostową. Podejmowane interwencje utrzymują się na zbliżonym poziomie z tendencją wzrostową w roku 2019.

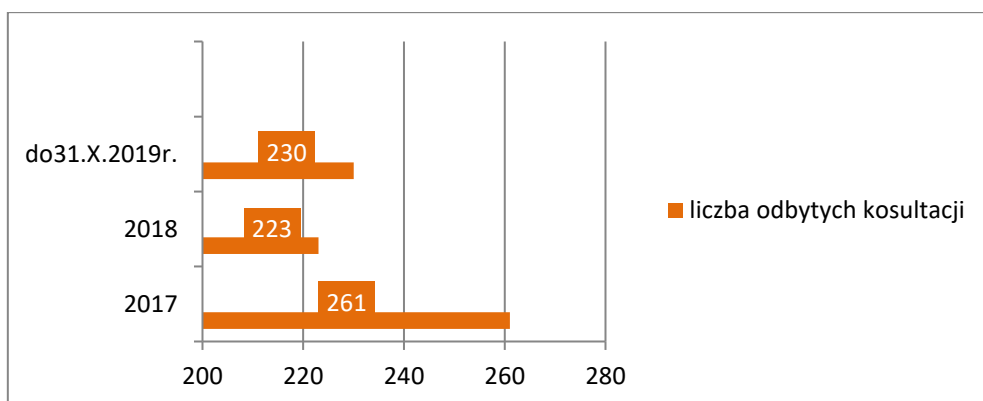
Wykres 10. Liczba podjętych interwencji w miejscach publicznych na terenie gminy w związku z nadużywaniem alkoholu

Źródło : Dane Komisariatu Policji w Trzebiatowie

Należy pamiętać, że alkoholizm w rodzinie to choroba wszystkich jej członków. Ponad 51% podjętych w roku 2019 interwencji przeprowadzonych zostało z uwagi na zakłócenia wywołane nadużywaniem alkoholu. Życie z alkoholikiem wiąże się ze stanem permanentnego napięcia i przeciążenia emocjonalnego. Alkohol w rodzinie pociąga za sobą inne formy dysfunkcji i zagrożeń, takie jak wszelkie formy przemocy. W istocie rodzina, w której jeden z jej członków działa w sposób zaburzony, funkcjonuje na podobnych zasadach. Praca powinna być ukierunkowana na wszystkich członków rodziny, dlatego też wsparcie jakie w gminie Trzebiatów staram się zabezpieczyć jest adresowane do osób uzależnionych i współuzależnionych. To właśnie osoby współuzależnione ponoszą skutki rodzinnego alkoholizmu poprzez podejmowanie prób przystosowania się. Postawa taka utrudnia w swojej konsekwencji optymalne funkcjonowanie i znacząco ogranicza umiejętności realistycznej oceny sytuacji i tym samym rozwiązywania problemów osobistych i całej rodziny. Podkreślić należy, że szczególnie trudna jest sytuacja dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym. Dysfunkcje zakłócają prawidłowy rozwój dziecka w obszarze poznawczym, emocjonalnym i społecznym. To właśnie dzieci najczęściej doświadczają wielu traumatycznych sytuacji, które są konsekwencją alkoholizmu i zagrażają ich bezpieczeństwu i życiu. Z uwagi na złożoną problematykę związaną z alkoholizmem w gminie Trzebiatów funkcjonuje Punkt Specjalistycznego Poradnictwa dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Wykres nr 11. Liczba udzielonych konsultacji w Punkcie Specjalistycznego Poradnictwa dla ofiar Przemocy w Rodzinie

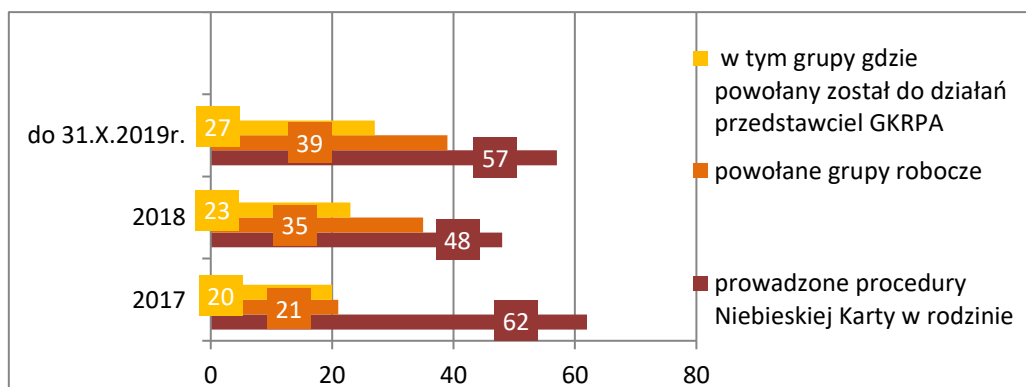

Źródło : Dane Punktu Specjalistycznego Poradnictwa dla Ofiar Przemocy w Trzebiatowie

Wskazane dane oscylują na zbliżonym poziomie. Zakres pomocy winien być realizowany wielopłaszczyznowo. W związku z powyższym w roku 2018 została zabezpieczona pomoc specjalistyczna adresowana do dzieci z rodzin ze zdiagnozowanym problemem uzależnienia i przemocy w rodzinie. Uzyskane dane wskazują, że problem alkoholizmu i przemocy w rodzinach w wielu przypadkach zakłada się ze sobą i wstępuje równolegle. W związku z tym praca ukierunkowana jest wielotorowo. Zaznaczyć należy również zabezpieczenie grupowych spotkań dla osób doznających przemocy w rodzinie. Grupa wsparcia liczy do 10 osób a spotkania odbywają się jeden raz w tygodniu. W przypadkach tych dochodzi do interdyscyplinarnej pracy przedstawicieli kilku instytucji działających w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W roku 2020 zakładane rozszerzenie dotyczyć będzie wsparcia adresowanego do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Przemoc to zjawisko, w którym znaczącym obszarem i kierunkiem pracy pozostaje zakres uzależnienia i współuzależnienia. Działania muszą być skierowane wobec wszystkich członków rodziny. W związku z tym w gminie Trzebiatów podejmowane są działania zmierzające do zwiększenia oferty pomocowej skierowanej do tej grupy osób gdzie występuje złożoność problemów. Aktywność w tym obszarze podejmuje Zespół Interdyscyplinarny oraz GKRPA przy ścisłej współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Prowadzone procedury Niebieskiej Karty wskazują na konieczność rozwijania kompleksowej siatki pomocowej i kontynuowanie pracy zespołowej.

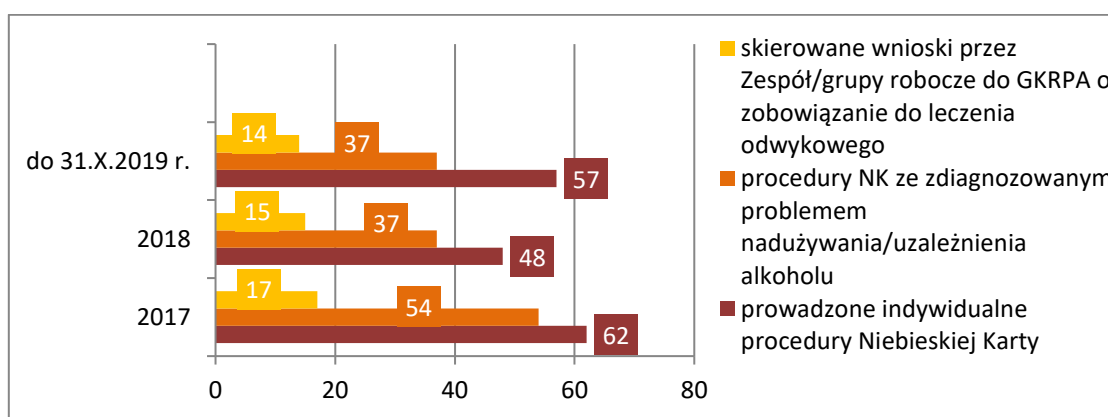
Wykres nr 12. Liczba założonych procedur Niebieskiej Karty w gminie Trzebiatów

Źródło : Dane Zespołu Interdyscyplinarnego i GKRPA

Wykres wskazuje, że w przeciągu ostatnich trzech lat liczba powołanych łącznie grup roboczych do indywidualnej pracy w ramach procedury Niebieskiej Karty wzrosła. Tendencję wzrostową notuje się również w przypadku liczby grup roboczych w składzie, których powołany został przedstawiciel GKRPA. W roku 2019 liczba grup roboczych, gdzie działania podejmowane są przez przedstawiciela Komisji w obszarze uzależnienia od alkoholu, stanowią ponad 69% całości powołanych grup roboczych. Zaznaczyć należy, że jest też liczba prowadzonych procedur, gdzie zdiagnozowano problem dysfunkcji związanych z nadużywaniem alkoholu, lecz nie została powołana grupa robocza, a działania podejmowane są przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego. Liczba wniosków skierowanych o zobowiązanie do leczenia odwykowego jest procentowo niższa, gdyż działania podejmowane w ramach Zespołu mają zadanie wspierające – motywujące i pozwalają na efektywną realizację planów pomocy poza drogą sądową. Przedstawione dane statystyczne potwierdzają tezę, że alkohol towarzyszy przemocy i często staje się przyczyną jej pojawienia.

Wykres nr 13. Procedury Niebieskiej Karty w których zdiagnozowano problem nadużywania alkoholu

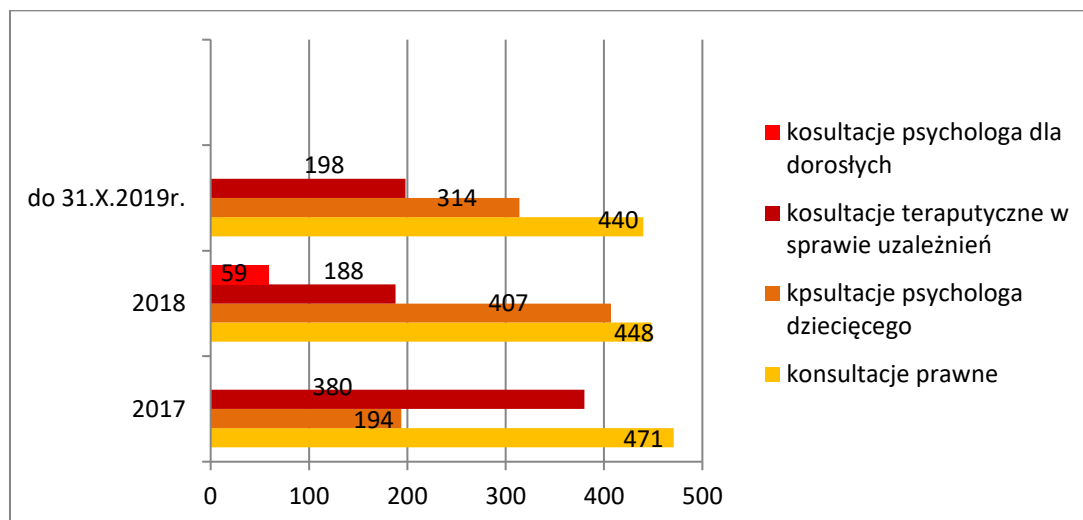

Źródło : Dane Zespołu Interdyscyplinarnego i GKRPA w Trzebiatowie

Powyższe dane i zestawienia jednoznacznie pokazują skalę problemu przemocy w rodzinie jak również jej związku z problemem alkoholowym. Do października 2019 roku 69% zarejestrowanych procedur Niebieskiej Karty równocześnie posiadało zdiagnozowany problem nadużywania alkoholu. Zjawisko to wskazuje na konieczność kontynuowania w środowiskach lokalnych przedsięwzięć służących przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i alkoholizmowi, jak również poszerzania oferty pomocowej adresowanej do osób dotkniętych tym problemem. Pomoc winna być prowadzona kompleksowo wobec wszystkich członków rodzin ze szczególnym naciskiem na rozbudowanie bazy adresowanej do dzieci. Zgodnie z art. 4¹ ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi "udzielenie pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą: jest zadaniem własnym gminy realizowanym w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. W tym zakresie pomoc świadczona jest przez specjalistów w Punkcie Informacyjno - Konsultacyjnym oraz Punkcie Specjalistycznego Poradnictwa dla Ofiar Przemocy. W roku 2019 zgodnie ze zdiagnozowanym problemem dokonano zabezpieczenia specjalistycznego dla dzieci w przedmiotowym obszarze problemowym. Od stycznia do maja 2019 realizowane były warsztaty socjoterapeutyczne dla 11-ściorga dzieci, a od października do końca roku 2019 utworzona została kolejna grupa 13-ściorga dzieci, która uczestniczy w warsztatach socjoterapeutycznych. Kolejny lata wskazują na zabezpieczenie pomocy specjalistycznej wobec osób

stosujących przemoc. W ramach rozbudowywanej siatki pomocowej w 2019 zabezpieczone zostało również wsparcie dla rodziców w zakresie kompetencji rodzicielskiej w formie „Akademii dla rodziców”.

Wykres nr 14. Liczba udzielonych konsultacji indywidualnych w Punkcie Informacyjno - Konsultacyjnym w Trzebiatowie

Źródło : Dane PIK w Trzebiatowie

W roku 2018 i 2019, zgodnie z założeniami programowymi, rozszerzona została działalność Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego. Dane statystyczne wskazują jednoznacznie na potrzebę kontynuowania działalności i usług świadczonych przez PIK. Udzielane liczba porad od dwóch lat utrzymuje się na tym samym poziomie, w roku 2017 i 2018 łączna ilość konsultacji przekracza liczbę tysiąca. Oferta pomocowa specjalistów odbierana jest z dużym zainteresowaniem, dostępność zabezpieczona jest w godzinach popołudniowych.

2.4. Placówki wsparcia dziennego.

Zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi środki finansowe pochodzące z opłat na sprzedaży napojów alkoholowych są przekazywane na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz zabezpieczenia placówek wsparcia dziennego. W corocznym harmonogramie wydatków uwzględnione zostaje prowadzenie i utrzymanie placówek, jest to zadanie publiczne realizowanym przez organizację pozarządową. Od roku 2017 na terenie gminy Trzebiatów funkcjonuje 7 placówek wsparcia dziennego o charakterze opiekuńczym, regulowanych ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Placówki prowadzone są w następujących miejscowościach : Chomętowo, Roby, Trzebusz, Sadlno, Jaromin, Mirosławice, Kłódkowo. W wyniku przeprowadzonego konkursu zadanie publiczne realizowane jest przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorski Oddział regionalny z siedzibą w Szczecinie. Umowa zawarta dnia 29 grudnia 2017 roku, pomiędzy organizacją a Gminą Trzebiatów została zawarta na okres kolejnych trzech lat. Środki finansowe przekazywane w formie dotacji stanowią rocznie kwotę 225 000,00 zł.

III. PROFILAKTYKA - KIERUNEK DZIAŁAŃ NA TERENIE GMINY TRZEBIATÓW

Profilaktyka oznacza świadome działanie, nastawione na jednostki lub grupy społeczne mające na celu zapobieganie różnorodnym problemom zanim one wystąpią. Kluczowe jest sformułowanie "zanim" gdyż to stanowi faktyczny cel oddziaływań profilaktycznych. Właśnie takim działaniem jest **profilaktyka uzależnień** gdyż w odniesieniu do jednostek i grup ma ona na celu ograniczenie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych oraz zapobiegania różnorodnym problemom z tym związanym zanim one wystąpią. Profilaktyka uzależnień polega na :

- eliminowaniu lub redukowaniu wpływu znaczących czynników ryzyka używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych,
- osłabieniu czy kompensowaniu poprzez wzmocnienie czynników chroniących.

W związku z powyższym konstruowanie programów profilaktycznych musi uwzględnić wiedzę o czynnikach ryzyka i mechanizmach ich osłabienia. Zalicza się do nich, np. działania nastawione na opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej, ograniczenie dostępności do substancji psychoaktywnych i działań zmierzających do wyeliminowania czynników ryzyka. Jeśli zaś działania profilaktyczne koncentrują się na wzmocnieniu czynników chroniących, np. rozwijaniu konstruktywnych zainteresowań, to ich celem jest zarówno kompensowanie lub redukovanie wpływu czynników ryzyka jak i działania prorozwojowe czyli wspieranie potencjału rozwojowego odbiorców tych działań. Reasumując, uzyskanie wiedzy na temat czynników chroniących i ryzyka stanowi podstawę do opracowania skutecznych programów i strategii profilaktycznych. Dlatego też trudno do kwalifikacyjnych działań profilaktycznych zaliczyć jednorazowe objazdowe spektakle teatralne, konkursy czy imprezy integracyjne ponieważ nie ma dowodów, że eliminują, redukują lub kompensują one istotne czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych.

Obecnie stosowane poziomy profilaktyki są budowane z uwzględnieniem kryterium dotyczącego oceny indywidualnego ryzyka powstania problemów zdrowotnych. Założenia te zgodne są z Narodowym Programem Zdrowia, którego nadrzędnym celem jest spowodowanie aby Polacy żyli dłużej i w jak najlepszym zdrowiu. Natomiast zdrowie społeczeństwa zależy od wielu czynników, ale najważniejsze z nich to zachowania i postawy, które składają się na styl życia. To wybory ludzi wpływają na to, jak często chorują i na co. Jeśli są niewłaściwe, zwiększają ryzyko przedwczesnych zgonów. Dlatego też cele operacyjne Narodowego Programu Zdrowia skupiają się na przeciwdziałaniu najważniejszym czynnikom wpływającym na zdrowie a realizacja wymienionych zadań pomoże poprawić stan zdrowia i jakość życia zarówno całego społeczeństwa jak i poszczególnych grup. Cel drugi NPZ "Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi" jednoznacznie wskazuje kierunki działań realizowane w ramach gminnych programów podkreślając w podejmowanych zadaniach profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych. Działania profilaktyczne i edukacyjne, udoskonalenie oferty i zwiększenie dostępności do leczenia uzależnień zgodnie z NPZ mają ograniczyć problemy ze zdrowiem wynikające z uzależnień oraz używania substancji psychoaktywnych.

W związku z naciskiem skierowanym na profilaktykę, nowe terminy bardzo precyzyjnie określają granicę między profilaktyką a promocją zdrowia , a także między profilaktyką a leczeniem uzależnień oraz zaburzeń związanych z nadużywaniem alkoholu.

- profilaktyka uniwersalna - ukierunkowana jest na całą populację, gdzie działania profilaktyczne adresowane są do całej grupy bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów alkoholowych. Celem jest zmniejszenie lub eliminacja czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów alkoholowych w danej populacji.
- profilaktyka selektywna - ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka. Są to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów alkoholowych. Przykładem profilaktyki selektywnej są oddziaływania edukacyjne, opiekuńcze i rozwojowe podejmowane wobec dzieci pochodzących z rodzin z problemem alkoholowych. Profilaktyka jest więc działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym.
- profilaktyka wskazująca - ukierunkowana na jednostki lub grupy wysokiego ryzyka, demonstrujące pierwsze symptomy problemów alkoholowych. Są to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które przejawiają wczesne symptomy problemów alkoholowych, ale jeszcze nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego, uzależnienia od alkoholu lub innych zaburzeń związanych z nadużywaniem alkoholu.

Na wszystkich powyżej wymienionych poziomach profilaktyki stosuje się kilka działań:

- ✓ działanie informacyjne - ich celem jest dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwienie dokonania racjonalnego wyboru,
- ✓ działania edukacyjne - ich celem jest pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych,
- ✓ działanie alternatywne - ich celem jest pomoc w zaspokajaniu ważnych potrzeb oraz osiągnięcia satysfakcji życiowej przez stwarzanie możliwości zaangażowania się w działalność pozytywną, np. artystyczną, sportową, społeczną,
- ✓ działanie interwencyjne - celem jest pomoc osobom mającym trudności w identyfikowaniu i rozwiązywaniu ich problemów oraz wspieranie w sytuacjach kryzysowych,
- ✓ działanie zmniejszania szkód - adresowane do grup najwyższego ryzyka, wobec których zawiodła wczesna profilaktyka, interwencja, terapia, resocjalizacja.

Należy podkreślić, że działania profilaktyczne kierowane do określonych grup są korzystne dla całej społeczności. Prawdłowo prowadzone ograniczają rozwój negatywnie ocenianych zjawisk i pozwalają oszczędzić energię i środki, które będą konieczne wtedy, gdy w przypadku zaniechania profilaktyki negatywne zjawiska przybierają ostrzejszą, bardziej dolegliwą formę. Odpowiednia profilaktyka, prowadzona na wszystkich szczeblach, może chronić społeczeństwo przed ponoszeniem wysokich kosztów działań naprawczych.

Szkoły i placówki opiekuńczo - wychowawcze wydają się naturalnym miejscem do realizacji działań profilaktycznych z dziećmi i młodzieżą. Wiele programów profilaktycznych o potwierdzonej skuteczności można realizować w czasie godzin wychowawczych lub w ramach lekcji przedmiotowych, co nie tylko nie zakłóca, ale może wręcz ułatwić wypełnianie innych zadań szkoły. Podstawy profilaktyki

zakładają, że aby uzyskać pozytywne efekty niezbędna jest cykliczność i dłuższy czas pracy z dziećmi i młodzieżą. W związku z tym nie można mówić o działaniu profilaktycznym, które odbywa się raz bez zachowania konsekwencji działań, np. przedstawienie teatralne. Podejmowanie zabiegów przez szkoły i placówki opiekuńczo - wychowawcze nie są jedyną drogą działań. Ważnym czynnikiem chroniącym dzieci przed podejmowaniem zachowań ryzykownych jest zaangażowanie rodziców w proces wychowawczy i wypracowanie pozytywnych relacji z dziećmi.

W ramach zmieniającej się na przestrzeni lat polityki wobec profilaktyki można zauważyć, iż profilaktyka wykorzystująca pozytywne strategie może być wspólną płaszczyzną do działań z zakresu wychowania, zdrowia publicznego jak i polityki społecznej. W tym kierunku zmierza także przedmiotowy Program.

IV. ADRESACI PROGRAMU

Program swym zasięgiem obejmuje mieszkańców gminy Trzebiatów. W części profilaktycznej jest to ogół społeczeństwa, ale przede wszystkim dzieci i młodzież, w tym z grup ryzyka. W części dotyczącej leczenia Program adresowany jest do osób używających alkoholu w sposób szkodliwy i uzależnionych od niego a także do osób żyjących w otoczeniu uzależnionego. Zakres działań skierowany jest również do osób/rodzin dotkniętych problemem przemocy. Adresatami programu pozostają również osoby, które realizują zawodowo działania w zakresie wsparcia rodzin pozostających w kryzysie.

V. ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - rozszerzeni oferty specjalistów dla dzieci w warsztatach socjoterapeutycznych, - Punkt Informacyjny – Konsultacyjny - Punkt Specjalistycznego Poradnictwa dla Ofiar Przemocy, - nieodpłatna dostępność kadry specjalistów : prawnik, psycholog dziecięcy, terapeuci ds. uzależnień, socjoterapeuci, specjaliści przeciwdziałania przemocy w rodzinie - działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - działalność Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, - prawidłowe wykorzystanie środków finansowych pochodzących z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, - realizacja Projektu „Aktywnie Sprostać Zmianom”, - działalność siedmiu placówek wsparcia dziennego o charakterze opiekuńczym, - działalność organizacji pozarządowych, 	<ul style="list-style-type: none"> - brak placówek wsparcia dziennego realizujących program socjoterapeutyczny dla dzieci. - brak stałej oferty terapeutycznej dla rodzin , - niewystarczająca ilość miejsc dla młodzieży oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego, - słabo rozwinięta oferta nowych zajęć sportowych i ograniczona baza lokalowa na terenie Trzebiatowa, - brak organizacji zrzeszających młodzież, - wzrastająca liczba osób eksperymentujących ze środkami psychoaktywnymi, - niewystarczająca świadomość społeczności lokalnej na temat uzależnień behawioralnych, - zbyt mała liczba organizacji zajmująca się problemem uzależnień, - niechęć osób z problemem alkoholowym do podjęcia leczenia.

<ul style="list-style-type: none"> - działalność Centrum Integracji Społecznej, - działalność szkolnych wolontariatów, - współpraca pomiędzy jednostkami na terenie gminy, - działalność grup samopomocowych oraz grup wsparcia, - realizacja szkolnych programów profilaktycznych, - prowadzenie edukacji społecznej, - współpraca przedstawicieli placówek oświatowych, placówek wychowawczo - opiekuńczych i pełnomocnika ds. profilaktyki w zakresie opracowywania działań profilaktycznych, - przygotowana kadra zawodowa wspierająca proces wychowawczy, - asystentura rodziny, - zabezpieczenie osób bezdomnych w zakresie lokalowym i terapeutycznym, - zmiana przepisów prawa umożliwiająca monitorowanie sytuacji osób zobowiązanych do leczenia odwykowego przez kuratora, - uczestnictwo członków GKRPA w posiedzeniach Sądu w sprawach zobowiązujących do leczenia odwykowego 	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie programów profilaktycznych na terenie placówek oświatowych i opiekuńczo – wychowawczych, - wzrost zainteresowania zdrowym stylem życia, - realizowane akcje i kampanie informacyjne, - edukacja społeczna, - włączanie się do kampanii społecznych, - możliwość uzyskania dotacji z funduszy unijnych, - wzrost świadomości społecznej dotyczący możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie - systematyczne podnoszenie kwalifikacji kadry zajmującej się profilaktyką uzależnień i wsparciem specjalistycznym, - realizacja przez placówki oświatowe wywiadówek profilaktycznych dla rodziców, - zmiana przepisów dotyczących ograniczenia sprzedaży napojów alkoholowych, - prowadzenie działalności informacyjnej, - oddziaływania interdyscyplinarne adresowane do rodzin wymagających specjalistycznej pomocy, 	<ul style="list-style-type: none"> - niekontrolowany dostęp dzieci i młodzieży do Internetu, - ograniczona współpraca rodziców w zakresie oddziaływań profilaktycznych, - rozpad więzi rodzinnych, - rodziny z wielopoziomowym problemem dysfunkcji, - wyjazd młodych, wykształconych osób z gminy, - spożycie napojów alkoholowych oraz zażywania środków psychoaktywnych przez osoby małoletnie, - społeczna akceptacja zachowań i zjawisk powszechnie uznawanych za dysfunkcyjne, - wysoka dostępność substancji psychoaktywnych, - lekceważący stosunek wobec przyjmowania substancji psychoaktywnych i alkoholu, - brak systemu konsekwentnego przymusu leczenia odwykowego. - narastająca agresja wśród dzieci i młodzieży (zjawisko hejtu),

- podejmowanie wspólnych inicjatyw w zakresie profilaktyki między jednostkami gminy, - zmiana przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych przez członków GKRPA.	- szkody społeczne spowodowane nadużywaniem alkoholu (demoralizacja małoletnich, przemoc), - konsekwencje zdrowotne picia alkoholu i zażywania środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież
---	---

VI. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Ograniczenie i zapobieganie powstawaniu problemów związanych z nadużywaniem alkoholu oraz ograniczenie negatywnych skutków tego zjawiska w gminie Trzebiatów oraz rozwijania zasobów niezbędnych do podejmowania działań w tym zakresie

Zasoby, które wykorzystywane są przy realizacji Programu :

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzebiatowie
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebiatowie
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Punkt Informacyjno - Konsultacyjny w Trzebiatowie
- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa dla Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz Rodzin z Problemami Opiekuńczo - Wychowawczymi w Trzebiatowie
- Placówki oświatowe i opiekuńczo - wychowawcze
- Komisariat Policji w Trzebiatowie
- Schronisko dla Osób Bezdomnych
- Straż Miejska w Trzebiatowie
- Organizacje pozarządowe
- Grupy samopomocowe AA
- dzienne placówki wsparcia o charakterze opiekuńczym
- Punkt Informacyjno - Konsultacyjny działający przy DPS
- Poradni Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Kołobrzegu
- Oddział Terapii Uzależnień od Alkoholu przy SPZZOP w Gryficach
- Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnień Stanomino
- Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Gryficach (działalność informacyjna w placówkach oświatowych na terenie gminy Trzebiatów)

VII. CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Zwiększenie dostępności nowoczesnej profilaktyki zintegrowanej poprzez koncentrowanie i kompleksowość działań we wszystkich środowiskach oraz wzmocnienie czynników chroniących oraz eliminujących czynniki ryzyka.

2. Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie problematyki związanej z używaniem substancji psychoaktywnych poprzez edukowanie i informowanie ogółu społeczności, oraz promowanie zdrowego stylu życia.

3. Ograniczenie dostępności alkoholu, zwłaszcza wśród młodzieży i dzieci poprzez :

- a) realizację programów profilaktyki uniwersalnej skierowanej do dzieci i młodzieży,
- b) działania służb oraz innych podmiotów i osób mających na celu zmniejszenie dostępu osób nieletnich do alkoholu poprzez przeprowadzenie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych oraz kontrolę punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

4. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób mających problem związany z używaniem alkoholu, zwłaszcza uzależnionych poprzez :

- a) udzielenie pomocy terapeutycznej, psychologicznej, prawnej,
- b) działania z zakresu profilaktyki selektywnej i wskazującej adresowane do dzieci i młodzieży.

5. Pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie poprzez:

- a) zabezpieczenie pomocy specjalistycznej skierowanej do członków rodziny,
- b) działalność informacyjno – edukacyjną.

6. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie problematyki uzależnień poprzez organizowanie otwartego konkursu ofert na zadania lub małych zleceń wynikające z niniejszego Programu jak również wystąpienia z wnioskiem o realizację zadania publicznego.

VIII. ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Lp	Nazwa zadania	Szczegółowe działania w ramach zadania	Wskaźniki	Czas realizacji/ realizatorzy	Koszt zadania
I	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej oraz ograniczenie skutków związanych ze spożyciem alkoholu przez mieszkańców Gminy Trzebiatów	1.1. Utrzymanie, doposażenie i zabezpieczenie pomieszczeń Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych		2020 r. OPS	13 700,00
		1.2. Umożliwienie osobom uzależnionym od alkoholu uczestnictwa w programach terapeutycznych i współdziałanie z placówkami leczenia odwykowego poza terenem gminy Trzebiatów w tym udział w dofinansowaniu	- liczba mieszkańców gminy Trzebiatów korzystająca z pomocy specjalistycznej	2020 r. Ośrodek Terapii Uzależnień od Alkoholu Stanomino -Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia Kołobrzeg	4 000,00

		działalności – doposażenie placówki, wynajem pomieszczeń na realizację programu terapeutycznego			
		1.3. Rozszerzenie działalności Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego w Trzebiatowie	- liczba specjalistów udzielających konsultacji	2020 r. OPS	1 000,00
		1.4. Dofinansowanie programów rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych po zakończonych programach psychoterapii uzależnień	- liczba uczestników terapii after care - liczba odbytych spotkań	2020 r. Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu	2 000,00
		1.5. Prowadzenie grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ofiar przemocy w rodzinie	- liczba prowadzonych grup wsparcia	2020 r. OPS, PIK	10 000,00
		1.6. Finansowanie przeprowadzenia badań przez biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu : lekarza psychiatrę i psychologa	- liczba wniosków skierowanych do biegłych - liczba wniosków skierowanych do Sądu	2020 r. Biegli Sądowi, Sąd Rejonowy	6 000,00
II	Udzielenie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie	2.1. Wsparcie działalności Punktu Specjalistycznego Poradnictwa dla Ofiar Przemocy	- liczba specjalistów	2020 r. OPS, PSP dla OP	6 000,00
		2.2 Oddziaływania skierowane do osób stosujących przemoc w formie warsztatów			3 000,00
		2.3. Prowadzenie i finansowanie działalności Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego, w tym zapewnienie konsultacji specjalistów	- liczba konsultacji prawnika - liczba konsultacji psychologa - liczba konsultacji terapeuty ds. uzależnień	2020 r. OPS, PIK	26 000,00

		2.4. Organizowanie lub finasowanie szkoleń dla osób pracujących w obszarze problemów związanych z uzależnieniem	- liczba szkoleń - liczba uczestników	2020 r. Podmioty w ramach oferty programowej	2 500,00
		2.5. Organizowanie szkoleń zwiększających kompetencje służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i standardów interdyscyplinarnej pracy	- liczba szkoleń - liczba uczestników	2020 r. Podmioty w ramach oferty programowej	2 000,00
		2.6. Wsparcie finansowe prowadzonych placówek wsparcia dziennego o charakterze opiekuńczym	- liczba placówek - liczba uczestników	2020 r. Urząd Miejski w drodze konkursowej powierzenia zadania	225 000,00
		2.7. Finansowanie i zabezpieczenie zajęć socjoterapeutycznych w ramach Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego	- liczba zajęć - liczba uczestników	2020 r. OPS, PIK	16 000,00
		2.8. Finasowanie kolonii/obozów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin ze zdiagnozowanym problemem uzależnień	- liczba kolonii/obozów - liczba uczestników	2020 r. Podmioty w ramach oferty programowej	18 000,00
III	Prowadzenie profilaktyki w formie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także	3.1 organizowanie i/lub finasowanie programów profilaktycznych znajdujących się w bazie programów rekomendowanych	- liczba programów - liczba uczestników	2020 r. Podmioty w ramach oferty programowej/ placówki oświatowe	10 780,00
		3.2. prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych działań z zakresu szkolnych programów profilaktycznych	- liczba placówek - liczba szkolnych programów - liczba uczestników	2020 r. Podmioty w ramach oferty programowej/ placówki oświatowe	14 000,00
		3.3. Wspieranie programów i przedsięwzięć	- liczba przedsięwzięć - liczba	2020 r. Placówki szkolne oraz	3 000,00

	działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych	profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych	uczestników	inne realizujące działania adresowane do dzieci i młodzieży	
		3.4 Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych będących częścią programu profilaktycznego	– liczba zajęć - liczba uczestników	2020 r. Podmioty w ramach oferty programowej/ placówki szkolne	1 000,00
		3.5. Podejmowanie działań profilaktycznych mających na celu promocję zdrowego stylu życia i zapewnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego w tym festynów, pikników, zajęć sportowych dla dzieci uczestniczących w tych programach	- liczba programów, - liczba festynów/pikników/zajęć sportowych / kampanii	Podmioty w ramach ofert programowej/ placówki oświatowe	17 000,00
		3.6. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym lub warsztatowym przeznaczonych dla rodziców, których celem jest wsparcie abstynencji dziecka i przygotowanie go do podejmowania świadomych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych		2020 r. Podmioty w ramach oferty programowej/ placówki szkolne	1 000,00
		3.7. Zabezpieczenie materiałów edukacyjnych		Zgodnie z NPZ	2 000,00

		3.8. Prowadzenie edukacji społeczności lokalnej zmierzającej do zmiany postaw społecznych w tym rozpowszechnianie materiałów informacyjnych o ofercie pomocy na terenie gminy, prowadzenie kampanii edukacyjnych, rozpowszechnianie ulotek, broszur	- liczba ulotek/broszur - liczba kampanii	Zgodnie z NPZ	5 000,00
		3.9. Podejmowanie działań edukacyjnych wobec sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych	- liczba przeszkolonych przedsiębiorców - liczba przeprowadzonych kontroli	2020 r. Podmioty w ramach oferty programowej, GKRPA	1 000,00
IV	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych	4.1 Powierzenie wykonywania zadań wynikających z niniejszego Programu wraz z udzieleniem dotacji na finasowanie lub dofinansowanie ich realizacji zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie		2020 r. Urząd Miejski	10 000,00
V	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.			2020r. GKRPA	100,00

VI	Działalność GKRPA	6.1. Wynagrodzenia członków GKRPA	- liczba posiedzeń - liczba dyżurów	2020 r. OPS GKRPA	37 920,00
		6.2 Koszty wyjazdów członków GKRPA	- liczba wyjazdów	2020 r. OPS GKRPA	500,00
	RAZEM				438 500,00

IX. ZASADY WYNAGRODZEŃ CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W TRZEBIATOWIE

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzebiatowie przysługuje wynagrodzenie obliczone na podstawie minimalnego wynagrodzenia za pracę, wynikające z art. 2 ust.4 ustawy z dnia października 2002r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. z 2018r. poz.2177) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 roku w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz minimalnej stawki godzinowej w 2020r. (Dz.U. z 2019r. poz. 1778) w następujących wysokościach:

- Przewodniczący GKRPA - 18%
- Wiceprzewodniczący GKRPA – 12%
- Sekretarz GKRPA – 20%
- Członkowie GKRPA – 10%

2. Za udział w głównym, posiedzeniu Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 80 zł , które odbywa się raz w miesiącu

- w przypadku nieobecności w posiedzeniu członka Komisji wynagrodzenie w wysokości 80 zł nie jest wypłacane

3. Rozliczenie wynagrodzenia sporządza Sekretarz Komisji na podstawie listy obecności stanowiącej załącznik do protokołu z posiedzenia Komisji w danym miesiącu kalendarzowym.

4. Rozliczenie podlega potwierdzeniu przez Przewodniczącego Komisji lub pod jego nieobecność przez Wiceprzewodniczącego Komisji.

5. Wynagrodzenia wypłacane będą do 10 dnia kolejnego miesiąca, na podstawie rozliczenia wynagrodzeń przedłożonego przez Sekretarza.

6. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzebiatowie przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową na zasadach określonych w przepisach dotyczących zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowej.

7. W zakres wynagrodzenia członków Komisji wchodzi :

- udział w głównych, co miesięcznych posiedzeniach komisji,
- udział w posiedzeniach dotyczących zaopiniowania wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, opiniowanie wniosków,
- udział w kontrolach punktów sprzedaży napojów alkoholowych, sporządzanie dokumentacji,
- przeprowadzanie oględzin punktów sprzedaży, sporządzanie dokumentacji,
- uczestnictwo w pracach grup roboczych i podejmowanie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- uczestnictwo w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego,
- dyżury członków Komisji, które odbywają się kilka razy w miesiącu
- przeprowadzenie rozmów motywacyjnych,
- udzielanie porad i konsultacji,
- przygotowywanie protokołów i notatek z przeprowadzonych rozmów, prowadzenie indywidualnej dokumentacji,
- prowadzenia monitoringu bieżących spraw,
- uczestnictwo członków Komisji w posiedzeniach Sądu w sprawach dotyczących zobowiązania do leczenia odwykowego
- stały dyżur Przewodniczącego Komisji jeden raz w miesiącu,
- dokonywanie czynności zobowiązujących do podjęcia leczenia (wniosek do biegłych sądowych i sądu),
- współpraca z przedstawicielami jednostek współpracujących,
- opiniowanie i konsultowanie działań wynikających z zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- prowadzenie przez Sekretarza Komisji dokumentacji działań podejmowanych przez GKRPA.

X. REALIZATORZY

Realizatorami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020 jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebiatowie oraz Urząd Miejski w Trzebiatowie zgodnie z art. 4¹ ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

XI. ŹRÓDŁA FINASOWANIA

Zadania Programu będą w kompetencjach jednostek samorządu terytorialnego. Finansowane są ze środków własnych gminy pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wnoszonych przez prowadzących tę sprzedaż przedsiębiorców oraz dodatkowo w miarę możliwości z innych środków własnych gminy Trzebiatów.

XII. KONTROLA REALIZACJI PROGRAMU

1. Rada Miejska dokonuje ostatecznej oceny działalności służb zajmujących się realizacją zadań Programu.
2. Ośrodek Pomocy Społecznej składa roczne sprawozdanie Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej z kontroli realizacji Programu i prawidłowości rachunkowej.

